

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 2. Vtrum saltem Sacerdotes teneantur iure diuino sub vtraque specie
hoc Sacramentum consecrare & sumere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

42
2. Obiectio
ex Patrib.
Gelafius.
Cyprian.

Obijciunt Secundò, Ex Patribus: Primò, Ex Gelasio, quod benè soluitur hic à D. Thom. ad 1. Secundò, Ex Cypriano serm. de Cœna Domini: *Lex prohibet esum sanguinis, Euangelium præcipit vt bibatur.*

Respondeo, Cyprianus non facit vim in verbo *bibendi*; sed solùm vult dicere, *Sanguinem præcepto Domini esse sumendum*, siue per modum cibi, siue per modum potus: nam cibus, inquit, & potus ad eandem rationem pertinent, scilicet vt corpus nutriatur, viuat, & conseruetur; non enim modus sumendi, sed res quæ sumitur, conseruat. Simili modo intellige illud D. Augustini q. 57. in Leuiticum, *Ad bibendum sanguinem omnes exhortantur, qui volunt habere vitam.* Nò enim vim facit in verbo *bibendi*, sed in re quæ sumitur; vt patet ex adiunctis. Quòd verò hæretici obijciant aliquot testimonia Patrum, ex quibus probent vtramque speciem in usu fuisse: Respondeo, Nos id minimè negare. Solùm enim dicimus, meritò hanc consuetudinem esse abrogatam.

Augustin.

43
Tres Rationes, cur sub duplici specie instituta videatur Eucharistia.

1. Ratio.

Soluitur.

Obijciunt Tertio, Tres Rationes. Prima est: Dominus instituit hoc Sacramentum sub duplici specie: ergo ab omnibus sic debet sumi.

Respondeo, Instituit sub duplici specie, quia illæ duæ species necessariae erant ad perfectam rationem sacrificij representatiui; non autem ad rationem Sacramenti. Nec verò necessarium est, vt quæuis sacrificij pars ab omnibus sumatur; satis est pro omnibus offerri; vt patet ex sacrificijs legis veteris. Dices, Omnes in sumptione huius Sacramenti debent commemorare mortem Domini 1. ad Cor. 11. sed mors Domini nò representatur perfectè, nisi per duas species: ergo duæ debent sumi. Respondeo, Dupliciter commemorari mortem Domini in proposito: Primò, Expressa representatione: quæ commemoratio fit, dum consecratur vtraque species, & ex vi verborum seorsim ponitur Sanguis à Corpore: ad hanc requiritur vtraque species, solique Sacerdotes sic mortem Domini commemorant. Secundò, Per signum qualecunque seu mnemosynon aut memoriale, præsertim in hunc finem relictum. Sicut si amicus moriens relinquat mihi vellem vel annulum, vt in memoriam mortis eius quotannis semel vtat, dicat *hoc vsu mortem eius recolere*: & hoc modo omnes, qui sumunt Eucharistiam, commemorant mortem Domini, etiam si sub vna specie sumant.

Laici sub vna specie communiendo commemorant mortem Domini.

44
2. Ratio.

Soluitur.

Secunda Ratio est: Iudæi omnes in deserto nò solùm comederunt Manna, sed etiam *liberunt aquam de petra*, teste Apostòlo 1. ad Cor. 10. v. 4. Atqui hæc erant figurae Eucharistia sub vtraque specie sumendæ: ergo & nos in deserto huius vitæ vtraque speciem debemus accipere.

Respondeo hoc argumentum à nobis facit; Quia illi non eodè tempore & loco acceperunt Manna, & aquam de petra; sed aliquot diebus interiectis: Manna enim datum est in deserto Sin, Exodi 16: aqua verò in Raphidim Exod. 17. Vnde hæc erant figurae Eucharistia sub vna specie sumendæ; sicut & panes propositionis, quibus nullus mysticus potus erat adiunctus; & participatio sacrificiorum, quorum sola caro manducabatur, sanguis autem omniaque libamina effundebantur Deo, vt patet Exod. 25.

45
3. Ratio.

Tertia Ratio est: Duæ species plus conferunt gratiæ spiritualis, quàm vna sola: ergo non rectè altera Laicis subtrahitur. Antecedens probatur,

Tum quia vtraque seorsim est efficax gratiæ, & diuersum gratiæ conferendæ instrumentum: tum quia videntur habere distinctum effectum; alius enim est effectus cibi, alius potus.

Respondeo Primò, Etiam si duæ species plus conferrent gratiæ, quàm vna; non tamen idcirco deberet permitti communio sub vtraque, ob periculum indignæ tractationis, aliaque incommoda suprà allata: melius enim est, vt homo aliqua gratiâ non necessariâ careat, quàm vt tantum Sacramentum, tantis periculis exponatur: quæ etiam vna est ex causis, cur non detur paruulis. Deinde potest hæc iactura facillè compensari frequentatione: qui enim semel communicabat per hebdomadam sub duabus speciebus, communicet bis sub vna.

Soluitur.

Respondeo Secundò, Non plus gratiæ conferunt duæ species simul sumptæ, quàm vna, vt communiter docent Doctores; D. Thomas hic ad 3. & ibidem Caietanus fuse: & idem D. Thomas opus. 58. c. 29. in fine. D. Bonauertura dist. 11. 2. parte distinctionis art. 1. quæst. 2. Richardus eadè dist. art. 4. quæst. 6. Gabriel lect. 84. in Canonem. Roffensis in art. 16. Ruardus art. 15. & alij passim: excepto Alexandro Halensi 4. parte quæst. 53. memb. 1. & Gaspare Casilio lib. 2. de Cœna & Calice Domini cap. 25. quamuis dubitanter. Et ratio est; Quia vna specie tantum continetur, quantum duabus: nam totus Christus continetur in vna: vnde etiam totum suum effectum confert per vnâ. Nec refert, quòd bis applicetur manducanti; quia alioqui, qui eodem tempore plures fumeret hostias, plus acciperet gratiæ, quàm qui vnâ; & qui calicem acciperet tribus haustibus, plus acciperet gratiæ, quàm qui vno; quod per se satis absurdum est. Dices: Ergo, quando Sacerdos accipit Corpus Domini sub specie panis, recipit totum effectum sacramentalem; neque Sanguis postea sumptus quidquam gratiæ confert. Respondeo, Sanguis sub specie vini tunc nò confert nouam gratiam, sed confert modo quodam eandem, quam contulit vnâ cum Corpore latens sub specie panis: eadem enim gratia datur tunc veluti duplici iure, seu titulo: sunt enim veluti duo testamenta, seu instrumenta authentica, quibus plenissimè confertur eadem hæreditas.

An plus gratiæ detur per duas quàm per vnâ speciem.

An Sanguis sub specie Vini det alium effectum ab eo, quem dedit sub specie Panis latens.

Ad Confirmationem Antecedentis: Respondeo, Alius est effectus cibi, qui solùm est cibus; & alius est effectus potus, qui solùm est potus. Sed in rebus spiritualibus idem est cibus & potus animæ: sic *in iustitia esuritur & sititur*, & quæque species continet cibum & potum animæ. Simile est in rebus corporalibus, quæ simul vim cibi & potus obtinent.

D V B I V M I I.

Vtrum saltem Sacerdotes teneantur iure diuino sub vtraque specie hoc Sacramentum consecrare, & sumere?

Respondeo & Dico Primò, Saltem ex præcepto Ecclesiæ debere sub vtraque specie consecrari & sumi à Sacerdotibus. Est cõmunis sententia Doctorum. Patet ex Can. *Relatum*, & Can. *Comperimus*, de Consecratione dist. 2. vbi dicitur non sine graui sacrilegio posse hoc mysterium diuidi; scilicet in consecratione, & sumptione.

46
Teneantur ad hoc Sacerdotes iure ecclesiastico.

Dico

Et Diuino. Dico Secundò, Probabilis est iure diuino Sacerdotes teneri sub vtraque specie consecrare, & fumere. Et quidem de *sumptione*, vix potest esse dubium, si consecratio vtriusque speciei est necessaria: nam sumptio ad rationem sacrificij pertinet, vt infra dicemus. Vnde Concilium Tolet. Can. Relatum, ait, *Qualè erit sacrificium, cuius nec ipse sacrificans participes esse dignoscitur?* De Consecratione tenent multi Doctores: Caietanus hoc loco, Hofius in Confessione Polonica c. 40. Palud. dist. 11. q. 1. art. 1. Siluester verbo Eucharist. 1. q. 5. & alij.

Luc. 22. Probatur Primò, Ex illis verbis Domini Lucae 22. v. 43. *Hoc facite in meam commemorationem. Quibus verbis, vt ait Concil. Trid. sess. 22. c. 1. praecepit Dominus Apostolis, & eorum in Sacerdotio successoribus, vt offerrent & sumerent Corpus, & Sanguinè suum sub speciebus panis & vini, sub quibus ipse obrulerat.* Vbi Concilium insinuat de vtraque specie extare præceptum diuinum. Nec refert, quòd illa verba, *Hoc facite*, apud Lucam referantur tantum post consecrationem panis, & non post consecrationem vini; quia vel Lucas ea per anticipationem ibi refert, cum post vtriusque speciei consecrationem insinuet Canon noster dicta esse: vel certè bis dicta sunt à Domino, scilicet, post singulas species; quod indicat Apostolus 1. ad Corinth. 11.

Ratio. Probatur Secundò, Ex ingenti illa cura, qua Ecclesia semper cauit, ne sacrificium relinquere imperfectum: vt patet 7. q. 1. Can. *Illud*, & Can. *Nihil*, ex duobus Concilijs Toletanis: idque Ecclesia pluris fecit, quam vt fumatur à ieiunis, aut confessione præmissa.

Probatur Tertiò, allata ratione: Quia essentia huius sacrificij, scilicet quatenus est representatiuum seu commemoratiuum sacrificij crucis, postulat vt Corpus & Sanguis seorsim sub diuersis

speciebus ponantur. Sicut enim sacrificium crucis consistit in reali effusione Sanguinis, eiusque à Corpore separatione; ita ratio huius sacrificij consistit in sacramentali effusione sanguinis & separatione; quæ fit dum consecrantur Corpus & Sanguis sub diuersis speciebus.

Sed contrà; Si hoc est iuris diuini: ergo Pontifex non potest in eo dispensare: quod videtur falsum. Nam Raphaël Volaterranus l. 7. Geographiæ cap. de Saxonibus, scribit ab Innocentio VIII. concessum Norwegis, vt sine vino sacrificarent, eò quòd ibi vino careant, & aliunde importatum ob asperitatem frigiditatis continuò acescat.

Respondeo, Admitto Pontificem non posse dispensare: cuius signum est, quòd vsque ad tempora Innocentij VIII. nullum extet vestigium huiusmodi dispensationis, vel vsus. Illud autem Volaterrani videtur valde vacillare: si enim hoc verum est, mirum certè est alios Auctores illius ætatis rem tam nouam silentio præterisse; neque extare aliqua signa huius dispensationis apud illam gentem, cum vix sint centum & quindecim anni. Et cur vsque ad illud tempus dilata dispensatio? Cur idem modò non ita fit, cum eadem causa duret? Adde, Volaterranum habere, Innocentium concessisse sine vino calicè consecrare; quod sine dubio falsum est: non enim ignorare poterat Innocentius alios liquores consecrari non posse.

Aduerte tamen; non esse improbabile, Pontificem posse dispensare. ob extremam aliquam necessitatem. Ita tenet Gabriel lect. 53. Adrianus qu. de ieiunio necessario ad sumptionem Eucharistiæ pagina 76. vbi citat pro hac sententia Alexandrum Halensem in Compendio Theolog. lib. 6. Idem tenet Claudius à Sainctis, Repetitione 10. cap. 3. & quidam alij.

Pontifex non potest dispensare, vt sub vna tantum specie cohibetur.

Contrariū est probabile.

QVÆSTIO LXXXI.

De modo, quo Christus est vsus hoc Sacramento.

In Quatuor Articulos diuisa.

ARTICVLVS I.

Vtrum Christus sumpserit Corpus suum & Sanguinem?

Respondetur Affirmatiuè. Est valde probabile, etsi nõ certum. Colligitur probabiliter ex Hieronymo q. 2. ad Hedibiam; Dominus IESVS Christus ipse conuua, & conuuium; ipse comedens, & qui comeditur. Chrysol. hom. 83. in Matth. *Vt nõ turbarentur Discipuli, prius Sanguinem suum bibit.* Hesichius in c. 8. *Leuit. Christus in caena prius Sanguinem accepit, deinde Discipulis dedit.* Idem docet Glossa in cap. 3. Ruth apud D. Tho. & cõmuniter Doctores, dist. 11. Ratio præcipua est; Quia Christus ibi sacrificauit: atqui sacrificans in primis debet participes esse sacrificij; vt colligitur ex cap. 6. & 7. Leuitici: vbi Sacerdotes prius iubentur fumere de sacrificijs, deinde populus. Vnde etiam Sacerdotes noui Testamenti debent necessariò fumere Eucharistiam in sa-

crificio. Deinde quia Christus debebat Apostolis dare exemplum sumendi, sicut & consecrandi: ergo &c.

ARTICVLVS II.

Vtrum Christus dederit Iudæ Corpus suum?

Respondetur Affirmatiuè. Notandum, Quosdam tenuisse contrarium. Sic Hilarius c. 30. in Matth. & Rupertus lib. 10. in Matth. sub finè: quæ sententia etiã habetur apud Clementè lib. 5. Constitutionum Apostolicarum c. 16. & defenditur à Turriano in Commentario illius loci.

Sed quod docet D. Thomas, est quasi certum. Probatur; Marci 14. vbi dicitur, *Et biberunt ex eo omnes:* Iudam autè tunc interfuisse, patet ex c. 22. Lucae v. 20. vbi cum Dominus dixisset, *Hic est calix nouum Testamentum in meo Sanguine, qui pro vobis effunditur:* subditur, *Veruntamen ecce manus tradentis me,*

Verius est Iudam etiã communcasse. Marci 14. Lucae 22.

N n n ij dentis me,

Cue Christus sumpserit Corpus suum & Sanguinem.